

Spomenica.

(Dalje.)

5. Dne 14. julija zboroval je deželni zbor v Gradci zadnjikrat, ko se tam po telegrafu izve, kaj se je v Brežiškem okraji zgodilo. Slovenski poslanci pripravijo takoj poslanca za Brež. okraj g. Snideršiča, naj vlado vpraša ali interpelira. To se zgodi. G. Snideršič vpraša, je-li strašni dogotek v Sromljah g. c. k. namestniku znan; nesreča bi se ne bila zgodila, ko bi politični komisar pomirljivo in podučno posredoval, česar pa storiti ni mogel, ker slovenski ne zna; vpraša se torej: namerava li vlada ljudstvo dati podučiti in dalje, hoče li ukreniti, da se bodo zanaprej na slovenskem Štajerskem nastavljali samo takšni uradniki, ki popolnem umejo obadva deželna jezika, nemški in slovenski?

G. c. kr. namestnik baron Kübeck odgovi, da mu je nesreča znana, da dotični komisar res slovenski ne ume dosti, pa da so tudi drugi, a ne samo uradniki nesrečo zakrivili (koga je g. namestnik v mislih imel, tega ni povedal). Zastran pouka ljudstva ni omenil nič, pač pa, da je voljan strogo ali ostro postopati. Zastran uradnikov pa je dejal: da bi rad slovensčine zmožnih uradnikov nastavil pa jih nema. Celih 13 let (kar je on namestnik cesarja v Gradci) se ni oglasil noben slovenski jurist k političnej službi, samo letos se je jeden oglasil, prav bela vrana. S tem, dejal je baron Kübeck, sem vprašanje ali interpelacijo rešil.

Ta odgovor ni samo slovenskih poslancev, ampak vse Slovence, ki kaj berejo, močno razžalil, zlasti ker je c. kr. namestnik kot dostojno smatral, o tako žalostnem, krvavem dogodku svoj odgovor z nepotrebno smešnico o belej vrani končati in se o tako resnobnih rečeh šaliti. V Okljukovi gori usmrteni kmet še niti pokopan ni bil, ležal je še na pravici, ko se je v Gradci tako govorilo.

Zakaj pa slovenski juristi nečejo k političnim službam na Štajerskem, uzrok povedal je „Slovenski Narod“, češ, da se tukaj uradnikom, ki svojega narodnega slovenskega mišljenja in čuvstva ne prekrivajo, slaba godi; človeku je tukaj treba svojo slovensko narodnost zatajevati in jej celo nasprotovati, zlasti ob raznih volitvah, česar značajan, izobražen slovenski človek storiti ne more. Tako pravi „Slov. Narod“. Slovenski poslanci pa so izvedeli za drugi uzrok. Gosp. baron Kübeck ima 7700 gld. za 14 konceptnih praktikantov, tedaj za vsacega 500 gld. letne podpore na razpolaganje tistim juristom, ki hočejo k političnemu službovanju pristopiti. Sedaj pa so se baje ravno slovenskim juristom dveri do one podpore v Gradci celih 13 let nekako zapirala. Pri c. k. namestniji se je baje čestokrat rekalo: „Wir

brauchen keine Windischen.“ Če je to res, potem je lahko umevno, da c. k. namestnik pravi: nemam slovensčine zmožnih uradnikov.

(Konec prih.)

Gospodarske stvari.

Kedaj trgati in kako hranjevati peščeno sadje, t. j. jabelk in grušek.

II. Velike važnosti in velikega vpliva na trpežnost in okus sadja je tudi način hranjevanja. Kder se kraj hranjevanju izbira, se mora posebno na to gledati, da je prostor suh pa vendar zopet ne presuh, prezračen in jednako merno hladen, kolikor mogočno temen in pred mrazom popolnoma zavarovan.

Dobra klet ali pa soba in kamrica bodo najprej ti potrebi ugajale. Predno se pa sadje v take prostore pospravi, jih je treba prezračiti in do dobra očistiti.

Strope in stene je dobro z apnom pobeliti, da se tako plesnoba, ki se pogosto sten in stropa drži, vniči. Potem se postavijo police iz desk ali ozkih lat jedna nad drugo vendar tako, da se more o vsakem času sadje lahko pregledati in nagnjito odbrati. Na take police se sadje, kteremu se je vse pokvarjeno ali poškodovano odbralo, po sortah drugo poleg drugega polaga in hranjuje.

Ko je sadje v svoje shrambe pospravljeno, se okna še nekaj dni odprta pustijo, da se sad do dobra posuši. Na to se vse odprtnine zapró in prostor temen obdrži, ker svetloba zrelost pospešuje in se sadje ne obdrži dolgo časa zdravo in dobro.

Od časa do časa se morajo sadne sorte pregledati, nagnjiti sad odbrati in potem preudariti, kateri sad je treba prej v porabo ali prodajo vzeti. Pri tem opravi, ktero se opravlja, ko je vreme toplo in suho, se shrambe za nekoliko ur odpró in prezračijo.

Drugi hranjujejo sadje radi in z dobrim vspehom v sodih. Izbere se najlepši in brezmadežni sad potem ko je že nekaj časa na kupo ležal, se z mehkim suknom čisto obriše, sad za sadom v mehki svilnati papir povije in potem v sode plastoma položi. Pri tem delu je posebno na to gledati, da pridejo vsi receljni kolikor mogoče po koncu obrnjeni. Tako do roba napolnjeni sodi se potem zaprejo in na hladen, suh kraj postavijo.

Tako pripravljeno dobro sadje se da daleč noter do prihodnjega poletja hraniti slasti če shramba stanovitno temperaturo od 4—5° C. ima. Če je v shrambi bolj toplo, tako to naredi, da voda iz sadja izhlapi in sad vel postane, če pa je bolj hladno od povedane temperature, se v sadju ne nareja cukar ali vsaj le počasno napreduje in tako sad svoj prijeten okus zgubi.

Premiranje bikov v Kozjem bilo je 20. avgusta t. l. in so prignali 24 živinčet. Vsem je sedaj priznana licencija. Darila prejeli so Jožef Špan v Golobinjaku (12 fl.), Jan. Geršak v Dekmarci (12 fl.), Jožef Skrbec v Kozjem, (10 fl.), Jož. Tržan v Zagorji (10 fl.), Fr. Reberšak v Beračah (7 fl.), Val. Skurbi v Zagorji (6 fl.), Jan. Stadler pri sv. Petru (5 fl.), Fr. Kunej pri sv. Petru (5 fl.), Jožef Gubenšek v Brenskem rebru (5 fl.) Celi okraj kozjanski ima sedaj 28 licenciranih bikov, kar znači lep napredek.

Konje premirali so v Mariboru 10. sept. t. l. Najlepših kobil so prignali iz ormoškega okraja. Ker pa ta kraj ne spada v mariborski konjerejski okoliš, zato niso mogli tekmovali za nastavljene premije. Toda bogati vitez Geiza plem. Wachtler dal je 10 konjerejem ormoškimi razdeliti vsakemu 5 fl.

Premije za kobile z žrebeti so prejeli: Fr. Koper, Vogrin, iz ptujskega okraja 40 fl., St. Jurko, iz Gornje Polskave 25 fl., A. Badl v Mariboru 20 fl., I. Novak v Bohovi 20 fl., Fr. Bothe v Račah 20 fl., K. Hrastnik v Sp. Polskavi 20 fl., St. Srnko v Račah 15 fl., Jur. Zelenik v Šetarjevi 15 fl., M. Sušec v Hotinji vesi 15 fl., J. Laufer v Cerkovcah 15 fl., St. Pungartnik v Hotinji vesi 15 fl., J. Mulec v Lazah 15 fl., Mat. Flakus v Bohovi 15 fl., Jož. Lešnik v Žerijavcah 10 fl., Fr. Janšič na Pesnici 10 fl., Janez Fluher pri sv. Jakobu 10 fl., Sim. Vraz ori sv. Janži 10 fl., Tom. Kranjc v spod. Voličini 10 fl.

Za mlade konje prejeli so darove: Pauer v Hrastovci 20 fl., Lininger v Mariboru 15 fl., A. Dobič v Bohovi 15 fl., Fr. Pivec v G. Polskavi 15 fl., Mat. Lešnik v Spod. Voličini, Fr. Obrecht pri sv. Janži 15 fl., G. Berglez v Račah 10 fl., Fr. Janšič na Pesnici 10 fl., J. Jurčič v Hočah 10 fl., Jan. Grahari na Hajdini 10 fl., Huber v Mahrenbergu in F. Kranjc v Spod. Voličini dobila sta priznalno diplomu za licencirane žrebce.

Sejmi. 22. Žavec (hmelj), 24. sept. Ernauž, sv. Juri na južnej železnici, sv. Martin pri Slov. Gradci, Remšnik, Slov. Bistrici, 25. sept. sv. Trojica v Slov. goricah, 26. sept. Žavec (hmelj), 28. sept. Cmerek, 29. sept. Vransko, Mahrenberg, sv. Lorenc na Dravskem polju, Šoštanj, Veržej, Žavec (hmelj).

Dopisi.

Iz Sromelj. (Vinorejcem) je g. Hanzel nekaj govoril o trtni uši pa ga niso razumeli, ker je le nemški razlagal. Pravil je tudi, da trtna uš niso kos uničiti, le zabraniti še morejo, da se hitro ne razširi; zoper uš še niso našli nobenega pomočka. Tudi g. Snidersi, de-

želni poslanec, je prerokoval: preden mine nekaj let, pa bo trtna uš v brežiškem okraju zatrla vse vinograde. Na to so ljudje rekali: no, čemu pa tedaj denarje trošimo, če nič ne pomaga, naj se raje vse pri miru pusti. Potem se zbere več mož 9. julija t. l. in zabrani vstop v vinograde tistim, ki so trtno uš iskali. Okr. glavar naroči županu v Sromljah, naj pride v Okljukovo goro, kder bo komisija iskala trtno uš. Tje pride staro in mlado, zvečinoma iz radovednosti. Ženske in otroci so hoteli videti trtno uš. Komisija pride s 6 žandarji. Ko pa vidi množico prihajati, takoj pobegne. Žandarji se sprejo z ljudmi, ki hočejo zvedeti, kje je komisija; ljudstvo hoče naprej, žandarji mu zastavijo pot: nek neumnež požene v tem hipu kamen in žandar ustrelil 60letnega Lapuha in rani dva druga, ljudje razbežijo. Žandarji poberejo palice, na katere so se starci upirali. Pozneje pride 200 vojakov krotiti „revolucije.“ In naposled odženejo 11 posestnikov v ječo.

Od sv. Krištofa pri Laškem. („Celjska vahterca“) in jeni Laški pisuni čestokrat po naši občini udrihajo, čeravno bi pred lastnim pragom dosta imeli pometati. Nedavno bil je v Rečici ubit J. St. Ni bilo ga kaj prida. Zapil je ves zaslužek, ljubosumnost pa ga je storila morivca. V torek 4. t. m. zvečer so ga ubili, sredo prinesli v našo mrtvašnico, sodnijska komisija pa je še le v petek popoldne prišla. Stalnega pogrebca res nimamo pa do sedaj bil je še vsak mrtvec pokopan. Zato se tudi Laškimi nemškutarjem ni treba bati, da bi kateri pri nas pod milim nebom segnjil, če bi v naši občini dušo spustil. Pes pa tukaj taco tje moli, da bi našo občino pisuni v „vahterci“ čedalje huje ogradili in ločitev nekaterih posestev od nas dognali, kar pa se ne zgodi kmalu. Vodstvo tukajšnjih toplic se čestokrat pritožuje o ponočnih nemirih. Toda kdo je kriv? Laški fantalini „lehrpobi“, ki časih do 2. 3. ure popoldne v topliskem gaju razsajajo in ljudi iz spanja vzbujajo, zlasti ob sobotah in nedeljah. Naši ljudje nikomur mir ne kalijo.

Iz Ptuja. (Nekaj važnega o volitvah v okrajni zastop). Mnogo kmetov je še, kateri plačujejo na leto 60 fl. gruntne dače, vendar pa nimajo pravice voliti, ker v katastru t. j. v dačnih knjigah še niso prepisani. Nekateri se celo tega prepisa bojijo, ker mislijo, da bi se jim znala naložiti še kaka nova dača. Stvar pa ni taka. Vsak naj gleda, da se prepisanje zgodi o pravem časi, ker s tem ima red in potem se mu ni treba bati, da bi ga čez nekaj let terjalo sosed ali pa še tožil, zaradi dače, katero je on namesto njega plačeval. Drugače pa se zna zgoditi, da bode sosed prepis tirjal in vršitev davka ali pa dotični grunt. Naši kmetje naj si vzamejo meščane v izglede, kateri prav dobro skrbijo, da so vsi prepisani